KAP RABIES – លទ្ធផលជំហានដំបូង

សមត្ថភាពផ្តល់ការថែទាំដល់អ្នកឆ្លងជំងឺឆ្កែឆ្កួតនៅកម្ពុជា។

ចំណេះដឹង អាកប្បកិរិយា និងការអនុវត្តរបស់បុគ្គលិកថែទាំសុខភាព

Chanthy LENG[2] , Helene GUIS[1,2], Sanary KAING[2], Phanith KONG[2], Yi SENGDOEURN[3], Yiksing PENG[4], Sowath LY[2#], Claude FLAMAND[2#]

One Health Rabies Training for human and animal healthcare workers,
Svay Rieng, 20-21 March 2024

គោលបំណង

- គោលបំណងចំបង

- វាយតម្លៃ ភាពអាចរកបាន និងលទ្ធភាពទទួលបាននូវសេវាបង្ការក្រោយពីប្រឈមជាមួយសត្វខាំ (PEP) នៅគ្រឹះស្ថានខុសគ្នា នៃសេវា សាធារណៈ និងសេវាឯកជន។

- វាយតម្លៃ អំពី ចំណេះដឹង ឥរិយាបទ និងការអនុវត្តន៍ ទៅលើ ជំងឺឆ្កែឆ្កួត របស់អ្នកមានវិជ្ជាជីវៈថែទាំសុខភាពមនុស្ស ។ ការចាក់វ៉ាក់សាំងការពារជំងឺឆ្កែឆ្កួត និង ការចែកចាយ សេវាបង្ការក្រោយពីប៉ះពាល់សត្វខាំ និងវិធានការបង្ការ ។

- បណ្តុះបណ្តាល បុគ្គលិកសុខភាព មនុស្ស និងសត្វ ស្តីពីជំងឺឆ្កែឆ្កួត និងវាយតម្លៃលទ្ធផលនៃការបណ្តុះបណ្តាល

- បង្កើតយុទ្ធនាការទំនាក់ទំនងដើម្បីបង្កើនការយល់ដឹង និងលើកទឹកចិត្តការស្វែងរក សេវាបង្ការក្រោយសត្វខាំ

វិធីសាស្ត្រ

- ក្រុមអ្នកចូលរួម ៖

- សេវាសាធារណៈ (មណ្ឌលសុខភាព មន្ទីរពេទ្យផ្អែកស្រុក មន្ទីរពេទ្យខេត្ត មន្ទីរពេទ្យថ្នាក់ជាតិ)

- សេវាឯកជន (គ្លីនិកឯកជន កន្លែងពិគ្រោះជំងឺ កន្លែងថែទាំជំងឺ ឱសថស្ថាន មន្ទីរពិសោធន៍)

- អ្នកមានអាយុចាប់ពី ១៨ ឆ្នាំឡើងទៅ

- ទីតាំងក្រុមអ្នកចូលរួម : 24 ខេត្ត និង រាជធានីភ្នំពេញ
- ការជ្រើសរើសអ្នកចូលរួម :ការចាប់ឆ្នោតដោយចៃដន្យ
- ការប្រមូលទិន្នន័យ : ការបំពេញកម្រងសំនួរតាម អនឡាញ ។
- ពេលវេលា : 18 កញ្ញា2024ដល់ 1មិនា 2024

លទ្ធផល

អ្នកចូលរួម : 1227(82%) , ដែល ប្រុស 891 (72.6%) អាយុ 46ឆ្នាំ (18-75)

គិលានុបដ្ឋាបឋម	44 (3.5%)
គិលានុបដ្ឋា	336 (27.3%)
ឆ្មបបឋម	16 (1.3%)
ឆ្មប	76 (6.2%)
ជំនួយការវេជ្ជសាស្ត្រ	27 (2.2%)
វេជ្ជបណ្ឌិត	491 (40.0%)
ឱសថការី	147 (12.0%)
អ្នកជំនាញមន្ទីរពិសោធន៍	45 (3.6%)
ផ្សេងៗ	42 (3.4%)
Total	1227 (100%)

លទ្ធផល

- ចំនួនគ្រឹះស្ថានសុខាភិបាល សាធារណៈ និង ឯកជន

ប្រភេទគ្រឹះស្ថាន	សាធារណៈ	ឯកជន	ចំនួន សរុប
មន្ទីរពេទ្យថ្នាក់ជាតិ	9 (2%)		9 (0.7%)
មន្ទីរពេទ្យបង្អែកខេត្ត	24 (5%)		24 (2%)
មន្ទីរពេទ្យបង្អែកស្រុក	95 (20%)		95 (8%)
មណ្ឌលសុខភាព	353 (72.4%)		353 (29%)
ផ្សេងៗ	3 (0.6%)		3 (0.2%)

លទ្ធផល

មជ្ឈមណ្ឌលចាក់បង្ការវ៉ាក់សាំង		3 (0.4%)	3 (0.2%)
មន្ទីរពេទ្យឯកជន		210 (28.3%)	210 (17%)
បន្ទប់ថែទាំ សុខភាព		119 (16%)	119 (10%)
បន្ទប់ពិគ្រោះជំងឺ		198 (26.7%)	198 (16%)
មន្ទីរពិសោធន៍		65 (8.7%)	65 (5%)
ឱសថស្ថាន		147(19.8%)	147 (12%)
មន្ទីរពេទ្យកុមារអង្គរ		1 (0.1%)	1 (0%)
សរុប	487(100%)	740(100%)	1227(100%)

លទ្ធផល (ការអនុវត្តន៏សេវាកម្ម)

- គ្រឹះស្ថានសុខាភិបាលចំនួន 1227 កន្លែង ពី25 ខេត្ត បានបង្ហាញថា៖

  1044(85.1%) នៃគ្រឹះស្ថានសុខាភិបាលទទួលការស្វែងរកសេវាពីជនរងគ្រោះដោយសារសត្វខាំ

  403 (38.6%) ដែលផ្តល់វ៉ាក់សាំងបង្ការជម្ងឺឆ្កែឆ្កួត

  22 (2.1%) មានផ្តល់ការចាក់ rabies immuno-globulins,

- ក្នុងចំណោមអ្នក ដែលផ្តល់វ៉ាក់សាំងបង្ការជម្ងឺឆ្កែឆ្កួត
  - ការចាក់វ៉ាក់សាំងការពារមុនត្រូវសត្វខាំ (PrEP) ប៉ុណ្ណោះ 0.3%
  - ការចាក់វ៉ាក់សាំងការពារក្រោយសត្វខាំ (PEP) ប៉ុណ្ណោះ 79.6%
  - ការចាក់វ៉ាក់សាំងការពារមុន និង ក្រោយត្រូវសត្វខាំ (PrEP & PEP) 20.1%

លទ្ធផល

- ក្នុងចំណោម អ្នកផ្តល់ PEP, 82% មានអ្នកជំងឺត្រូវ ឆ្កែខាំ យ៉ាងតិច 1 នាក់/អាទិត្យ
- 85.2% ផ្តល់សេវាកម្ម ចាក់វ៉ាក់សាំងបង្ការជម្ងឺឆ្កែឆ្កួតក្រោយសត្វខាំ: 7 ថ្ងៃក្នុង អាទិត្យ
- របៀបនៃការចាក់វ៉ាក់សាំងបង្ការជម្ងឺឆ្កែឆ្កួតក្រោយពេលសត្វខាំ មាន
  - ចាក់ intra-dermal (ID) ២កន្លែង នៅថ្ងៃទី០, ទី៣ និង ទី៧ 7.4%
  - ចាក់ intra-muscular (IM) ១ កន្លែង នៅថ្ងៃទី០, ទី៣ និង ទី៧ ចន្លោះថ្ងៃទី១៤ ដល់ថ្ងៃទី២៨ 89.2%
  - ចាក់ IM ២កន្លែង នៅថ្ងៃទី០ និង IM ១ កន្លែង នៅថ្ងៃ ទី៧ និង ទី២១ 2.1%
  - ផ្សេងៗ 1.3%

លទ្ធផល (ការយល់ដឹង)

- ភាពគ្រោះថ្នាក់ ដោយសារឆ្កែខាំ នៅ មានកំរិត ខ្ពស់ (សមាជិកម្នាក់ក្នុងក្រុមគ្រួសារ) 711 (58%)
- ផ្តល់ការណែនាំទាក់ទងនឹងសត្វឆ្កែដែលខាំ :
- 966 (78.7%) , ដាក់សត្វឆ្កែដោយឡែកនិងតាមដានវារយៈពេល២សប្តាហ៍បន្ទាប់ .
- 772 (62.9%) ប្រាប់អ្នកជំងឺដែលសត្វខាំ ថា ក្បាលសត្វដែលសង្ស័យ អាចបញ្ជូនទៅធ្វើការពិសោធន៍ ប៉ាស្ទ័រ

លទ្ធផល

- អ្នកផ្ដល់សេវាសុខភាព 90 នាក់ បានឃើញ ករណីសរុបចំនួន 169 កាលពីឆ្នាំទៅ (របាយការណ៍ អត្រាអ្នកជំងឺថ្មី ប្រចាំឆ្នាំមានចំនួន 848 នាក់ ក្នុងមួយឆ្នាំ (95%CI: 489-1,207))
- ផ្នែក អ្នកជំងឺឆ្កែឆ្កួត :
- ក្នុងរយៈពេល 12 ខែចុងក្រោយនេះ បុគ្គលិកមកពីគ្រឹះស្ថានចំនួន 57 បានឃើញអ្នកជំងឺ ចំនួន 115 នាក់ដែលពួកគេបញ្ជូនទៅមន្ទីរពេទ្យ IPC ឬមន្ទីរពេទ្យខេត្ត។
- 1 ទៅ 4 នាក់/ ឆ្នាំ ។
- *38%* ជាកុមារ អាយុ តិចជាង18 ឆ្នាំ

លទ្ធផល

- <u>ការយល់ដឹង</u>

- Species: ស្គាល់ច្បាស់ (ចម្លងជំងឺឆ្កែឆ្កួតមកមនុស្ស) លើកលែងតែគោ និងកណ្តុរ)

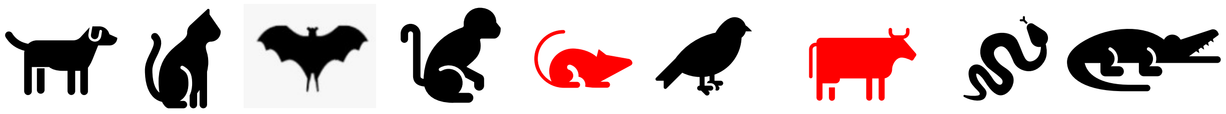

100%	93	72	68	60	7	9	4	3

- របៀបនៃការចំលងសំខាន់ៗ ពួកគាត់ស្គាល់ច្បាស់។ ប៉ុន្តែចំណេះដឹងលើការសម្លាប់សត្វ (២២%) ។ ការប៉ះសត្វឬមនុស្សឆ្កែឆ្កួត (៣៣-៣៦%) ពួកគាត់មិនស្គាល់ច្បាស់ ។
- ប្រភេទឆ្កែដែលពាក់ព័ន្ធការចំលងជំងឺឆ្កែឆ្កួត : “ ឆ្កែគ្មានម្ចាស់ “ 82%
- មានតែ 60% ប៉ុណ្ណោះដែលគិតថាការចាក់វ៉ាក់សាំង PEP ពេញលេញទាន់ពេលវេលាគឺមានប្រសិទ្ធភាព 100%

លទ្ធផល

- មានតែ 57% ទេដែលដឹងថាអ្នកជំងឺឆ្កែឆ្កួតមិនអាចព្យាបាលបានទេ។
- 9.6% បានបណ្តុះបណ្តាល
- 95.6% ត្រូវការវគ្គបណ្តុះបណ្តាល
- 91% មិនមានសម្ភារៈអប់រំសម្រាប់អ្នកជំងឺទេ
- 75% ចាប់អារម្មណ៍ក្នុងការមានសម្ភារៈមួយចំនួន (ផ្ទាំងរូបភាព និងខិត្តប័ណ្ណ)

ចំនុចសំខាន់ដែលត្រូវការយល់ដឹង

- ចំណុចខ្វះខាត ចំនេះដឹង ការអនុវត្តន៏ សំខាន់ដែលត្រូវយល់ដឹង

- 1.ភាពចាំបាច់ក្នុងការស្វែងរក PEP នៅពេលដែលត្រូវបាន ខាំដាច់តិចតួច កោសតិចតួច,ទឹកមាត់នៅលើភ្នាស ឬ ស្បែកដែលខូច
- 2. ហានិភ័យទាក់ទងនឹងការសំលាប់សត្វឆ្កួត និង គ្មានហានិភ័យនៅពេលប៉ះមនុស្ស ឬសត្វឆ្កួត
- 3.PEP ពេញលេញទាន់ពេលវេលា ប្រសិទ្ធភាព អស្ចារ្យ ដើម្បីការពារជំងឺឆ្កែឆ្កួត
- 4.អ្នកជំងឺដែលមានរោគសញ្ញានៃជំងឺឆ្កែឆ្កួត មិនអាចព្យាបាលបានទេ។
- 5. សត្វឆ្កែអាចចម្លងមេរោគ មុនពេលវាបង្ហាញរោគសញ្ញា
- 6. សត្វឆ្កែដែលឆ្លងជំងឺឆ្កែឆ្កួត ភាគច្រើនជាឆ្កែមានម្ចាស់
- 7. ជំងឺឆ្កែឆ្កួត ជាបន្ទុកធំនៅកម្ពុជា (800នាក់ស្លាប់ ក្នុងមួយឆ្នាំ)

អរគុណ